

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

66 ÅRGANG

---

4. NOVEMBER 1954

A V I N N H O L D E T :	NR.
DØDENS DIKTAT TIL LIVET - DERE SKAL VÆRE MINE	41
VITNER - HVOR KATOLSK ER SVEITS? - EN MODERNE	
KJÆRLIGHETSAPOSTEL - BLIKK PÅ TIDEN - LITTERATUR-	42
OG FILMANMELDELSER - MISJONSOVERSIKT - UTLANDET	

NESTE NUMMER KOMMER 18. NOVEMBER 1954

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 19: Aftenmesse.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 9.30: Stille messe m. fransk preken.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 38 02 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchaussen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8.15: Høymesse.

ARENDAL:

St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8: Stille messe.
Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 23 751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSDAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:

Jesu Hjerte kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 7. NOVEMBER (22. s. etter Pinse): *Feiring av Allehelgensfest*. Ep. Åp. 7, 2—12. Ev. Matt. 5, 1—12. *Mandag*: I oktaven til Allehelgen. *Tirsdag*: Laterankirkens vigselfest. *Onsdag*: Andreas Avellinus, bekj. *Torsdag*: Martin, bisk., bekj. *Fredag*: Martin I, pave, marty. *Lørdag*: Didacus, bekj.

SØNDAG 14. NOVEMBER: 23. søndag etter Pinse. Ep. Fil. 3, 17—21; 4, 1—3. Ev. Matt. 9, 18—26. *Mandag*: Albertus Magnus, bisk., bekj., kirkelærer. *Tirsdag*: Gjertrud, jomfru. *Onsdag*: Gregor, undergjøreren. *Torsdag*: St. Peters- og St. Paulskirkens vigselfest. *Fredag*: Elisabeth, enke. *Lørdag*: Felix av Vallois, bekj.

SØNDAG 21. NOVEMBER: 24. og siste søndag etter Pinse. Ep. I. Kol. 1, 9—14. Ev. Matt. 24, 15—35.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5, Oslo. Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag: Kl. 9—13.
Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet + porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på et hvert postkontor.
Annonser må være innsendt innen onsdag aften uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. omslagsside).

Meddelelse fra «IGNIS»

P.g.a. trykningsvanskeligheter ble det nummer av «Ignis» som var beregnet for Ungdomsdagen ikke levert fra bladets trykkeri. Redaksjonen ber derfor abonnentene om overbærenhet til en ordning kan bli truffet.

«Ignis»s redaksjon.

ÆREDE LESERE!

Det minnes om at kirkekollekten fk. søndag 7. november tilfaller bladet «ST. OLAV».

Vær vennlig og betenk vårt felles blad med et ekstra bidrag denne dag. Uten den enkeltes støtte kan vi umulig opprettholde den standard som i dag forlanges av et moderne og velorientert katolsk blad.

På forhånd vår beste takk!
Med vennlig hilsen

Redaksjonen.

HVER DAG

Føres av større kolonialforretninger

A. SMIT & ZOON
BERGEN

FYRINGSOLJE
brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd. } Oslo
St. Dominikus kirke.
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke }
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus }
Øyenklinikken }
St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

Døden som diktat til livet

Det skjedde i et ensliggende kloster i Syd-Italia. Det hellet mot aftenen en het ettersommerdag, dagens arbeide var slutt, og munkene, både de vigslede prestene og de tjenende legbrødrene, hadde samlet seg i det mer skyggefulle refektoriet. De talte lavt sammen om det dagen hadde brakt og hva den neste mon ville bringe da abbeden med ett vendte seg til sine munkers med et noe selsomt og iallfall uventet spørsmål:

«La oss anta, mine brødre, at Den allmechtige i morgen ved middagstider på underfullt vis lot hver enkelt av oss vite at han presis klokken fire ville kalle oss for sitt åsyn: Hva ville vi da i disse siste minuttene av vårt liv ta oss fore nøyaktig klokken fire?»

Tiskingen forstummet, spørsmålet sank dypt ned i dem alle sammen. Minuttene gikk, til omsider en ærverdig blek, gammel prest, elsket for sin alltid tjenende omsorg for brødrene, sto opp og sa:

«Jeg ville straks gå til alteret i kapellet vårt, knele ned foran tabernaklet så jeg kunne få dø der hvor jeg så lenge og daglig har tjent Herren i stillhet.»

Nepe hadde han satt seg, så skvatt en av de yngre prestene opp, og med sin vanlige glød og begeistring sa han frankt:

«Ile ut ville jeg på marker og streder, samle folket om meg og forkynne hans ord og bud og formane dem, for til det er jeg blitt vigslet: å preke Guds ord til alle mennesker!» — «... Og jeg ville i den time be ham sende meg lidelser og plager, så jeg kunne komme nærmere hans trone...»

En annen sa at han straks ville knele ned og ufravendt rope Jesu hellige navn for at han kunne ha svaret rede når Herren kalte på ham.

Slik fortsatte det. Hver og en av disse enkle, fromme menneskene ytret sine ønsker og håp om i de siste minutter av sitt liv å kunne få ruste seg for en slik Guds kallen. — Bare én tidde, den enfoldigste og ydmykeste av dem alle. Taus satt han ved bordenden i et hjørne med det grå hodet sitt bøyet og med hendene front hvilende i fanget. Det var Broder gartner, den minste blant klosterbrødrene, han som tilbrakte sine dager med å knele i støvet, pleie planter og vekster og stelle den jorden Vårherre hadde betrodd hans villige hender. «Broder gartner,» hører han nå abbeden kalle med en undertone av vennlig morskap i stemmen, — «hva nå med deg?»

Broder gartner så forlegent opp, vagget litt hit og dit, og boret sine svære, barkede arbeidsnever ennå dypere inn under foldene i den brune munkekutten.

«Jeg... jeg... jeg tror jeg ville fortsette med å luke ugraset der ute på rosenbeddene.»

Det stakk i abbeden, og stemmen hans dirret av forternt skuffelse og uvilje:

«Men i himmelens navn, Broder gartner, hvorfor...?»

«Fordi... fordi det er det arbeid jeg er satt til og som man venter jeg skal gjøre til klokken i tårnet ringer oss inn klokken fire,» var Broder gartners ydmyke svar.

Da taug den overbærende latter som det første svaret til Broder gartner hadde utløst hos de andre. Forlegne dukket de blikket og erkjente den dype visdommen og sannheten som lå bak de enkle ordene fra hans munn.

*

Vi er inne i «de dødes måned», og i skrivende stund er det ennå 2. november, dagen særlig viet minnet om og forbønnen for dem som er gått foran oss inn i evigheten. På gravlunden lå de gule bladene fra løvtrærne og talte sammen med de andre høstens symboler i naturen om vårt liv som er forgjengelig. Ved en enkel grav blafret et lys i skumringen. Det skulle jo ha vært tusener, men dette ene ble så meget mer talende i sin enslighet fordi det vitnet om en situasjon som er så typisk for vår tids nød: Man har ikke en gang tid for døden, — ikke plass heller. Gravlundene har fått lukketid — det var kl. 16.30 i dag på de dødes egen dag. Og så har vi fått urnekamrene med det ideelle minimumsareal, med adgang til hallene to timer på søndagene og fire timer på hverdagene nå i vinterhalvåret. Det blir til så liten fortrolighet med de dødes minne og til meditasjon over vår egen uavvendelige gang mot foreningen med dem hinsides graven. Og det er skade. For en tar alltid med seg, fra tanken på døden, gode, byggende tanker for livet.

*

Slik ble det også til at Broder gartners ord kom meg i hug der jeg i ettermiddag vandret langsmed gravfeltene. Og som jeg stanser ved en grav der en forgjenger hviler — en som også, som det heter, var satt til «å tolke evighetens røst i tiden» — da blir ordene hans plutselig så både dødsens og livsens konkrete. «For hva om nå klokken om litt skulle ringe også for deg, til møte med...?» Et svært spørsmål! Men jeg tror vår Broder gartner har gitt det løsen som bør gjelde for oss alle: At vi best er beredt om vi i den time og stund er å finne der hvor vi er ventet å skulle være.

Og så blir det da bare å rusle hjem og skrive dette ned, for et ord til «de dødes måned» er noe man venter skal finnes på denne plass i dag. Og graven jeg stanset ved, der «Broder redaktør» hviler i dødens fred, den ber meg liksom også å «redigere» et annet pliktens ord som ventes sagt i denne stund: Og det gjelder noe så nært som dette blad, vårt St. Olav — dets eksistens og dets kall i vår tid. Det er ikke bare dette om vanskene med å få endene til å møtes, økonomisk. Når det minnes om kirkekollekten som førstkomende søndag skal komme bladet til gode,

(Forts. side 342.)

Dere skal være mine vitner

Tale på Ungdomsdagen i Oslo av Torfinn Juell

En sommeraften for vel et år siden gikk jeg tilfeldigvis over Jernbanetorget her i Oslo, sånn ved 8—9 tiden om aftenen. Midt på den åpne plassen hvor feriereisende fra inn- og utland passerte i en stadig strøm, var der samlet en liten gruppe mennesker, en 50—100 kanskje. De fleste sto der bare et lite øyeblikk før de gikk videre og ble erstattet med nye nysgjerrige. Men gruppens kjernepunkt var det samme hele tiden: en liten flokk unge soldater fra Frelsesarmeen med gitar og trekkspill og salmebøker. Et hverdagslig syn som nok ikke ville ha evnet å samle såpass mange mennesker hvis det ikke hadde vært for en spesiell attraksjon: en forholdsvis velkledd mann i 40-årene som bokstavelig talt lå utstrakt i gatestøvet for mengdens blikk. Gråtende, sukkende og stønnende lå han der mens han avvekslende jamret seg over det syndige liv han tidligere hadde ført, jublet over den frelse han hadde funnet i Kristus, og formante hver den som ville sin sjels beste, til å følge hans eksempel og gi seg over til Kristus i dag. Og rundt ham sto de unge uniformerte representanter for Frelsens Hær og støttet opp om hans vitnesbyrd med bønn, tale og en sang som var, om ikke alltid like vakker, så i hvert fall frisk og freidig.

Jeg ble ikke stående lenge, knapt så lang tid som det nå har tatt å fortelle om denne episoden. Jeg hadde annet å gjøre, og med en halvveis uvelfølelse trakk jeg meg skyndsomt ut av kretsen og tapte den snart av syne.

Men hele resten av den kvelden og mange ganger siden har bildet av det jeg så stått klart for mitt indre øye: mannen utstrakt i gatestøvet, de unge, ivrige frelsesarmister og de forskjellige tilskuere som sto rundt: nysgjerrige, hånlige, alvorsfylte. — Sammen med dette bildet kommer nesten automatisk alle argumentene mot selve formen for denne kristendomsforkynnelsen: Jeg minner meg selv om hvordan korte overflateomvendelser ofte er resultat av et fanatisk oppjaget press; jeg tenker på selve bevegelsens mangel på teologisk og filosofisk basis og, det som ofte er mest iøynefallende, mange av forkynnernes mangel på kunnskaper, åndelig modenhet og erfaring. Hele min katolske bevissthet gjør kort sagt opprør mot alt dette «udisiplinerte, ukontrollerte religiøse følelsesoppbud».

Og allikevel — allikevel kan jeg ikke fri meg fra tanken på at det jeg den gang så, var noe vesentlig, noe som er en utfordring og en påminnelse for oss katolikker. Denne mannen, nesegrus i støvet, hadde, om enn kanskje ufullkomment og bare for et kort øyeblikk, fattet hvor uendelig små og syndige vi er i forhold til Guds storhet og hellighet. Og i samme øyeblikk hadde han sett et glimt av den Guds godhet og kjærlighet som gjennom Kristus har gitt ham og alle mennesker en mulighet for og et løfte om evig forening med Ham selv. Tør vi så avfeie episoden ved å si at den var frastøtende, hysterisk eller uverdig? Tør vi det, når vi tenker på de grå-

tende, angrende syndere som kastet seg for Jesu føtter hvor han gikk og sto? Tør vi det, når vi tenker på den lange rekken av helgener og syndere i vår egen Kirke som har trosset alt det verden kaller «passende og normal oppførsel» for å gi uttrykk for det liv som overvældet dem?

Og disse unge mennesker, hva gjorde de annet enn på sin egen måte å forsøke å følge Jesu bud om å gå ut og lære alle folkeslag? Uskolerte og ofte ubetenksomme er de kanskje, men de følger sin samvittighet selv når den krever ofre, store personlige ofre. For ingen som noensinne har sett et slikt friluftsmøte kan tvile på at der trenges tro, mot og utholdenhet for til tross for latterliggjørelse og hån, å bli stående og forkynne frelsen i Jesus Kristus.

Når vi i dag feirer Kristi Kongefest og ungdomsdagen under det store og krevende motto «Dere skal alle være mine vitner», ser jeg ved siden av det bildet jeg her har skissert et annet: bildet av et alminnelig møte i et alminnelig katolsk ungdomslag, slik jeg har sett og opplevet det hundreder av ganger i årenes løp. Jeg ser en gruppe unge piker og gutter, trygt forskanset i foreningslokalet i den katolske prestegården. Her er så visst ikke noe påtrengende føleri! Møtet går sin jævne gang: først en kort bønn, så noen foreningssaker, og deretter et kort foredrag, litt, men ikke for meget preget av religion. Til slutt den obligatoriske kaffen og kanskje litt underholdning før den avsluttende gestus til Vår Herre!

Noen direkte sammenligning med Frelsesarmeens friluftsmøte er selvfølgelig umulig. Men når vi nå har de to bildene side ved side, er det vanskelig å la være å spørre seg selv hvorfor det ene blir så blasst, så tilsynelatende livløst ved siden av det andre. Hvorfor er det ofte som om vi katolikker mangler følelse for hvor stort og livsviktig vårt forhold til Gud er? Hvorfor blir vi så tause og forlegne når samtalen dreier seg om de virkelige fundamentale religiøse spørsmål som angår hver eneste en av oss? Vi har jo hele den åpenbarte sannhet og en tusenårig tradisjon, vi hører Kirkens lærende og veiledende stemme og nyter godt av all den nåde som tilflyter oss gjennom sakramentene. Vi skulle synge og juble i ydmyk glede og takknemlighet, vi skulle utstråle Kristi kraft og liv slik at vi lystet opp i det åndelige mørke som hviler over jorden, og trekke menneskene inn i vårt samfunn med Kristus. I virkeligheten sitter vi for det meste som disiplene før Helligåndens komme den første pinse: passive og redde bak lukkede dører og med nedrullede gardiner.

Hvorfor er det slik, hva kan grunnen være? Jeg tror at vi forstår meget hvis vi bare husker på at *hvis* vi skal vitne om Kristus, *hvis* vi skal gi hans liv videre, da må vi være villige til *la hans* ånd gjennomtrengre oss, hans styrke bære oss, slik at vi til slutt kan si at ikke vi lever, men Kristus i oss. Det er dette *totale* krav som skremmer. Er vi redde for konsekvensene av å gi slipp på oss selv slik at vi kan

leve med Kristus i stort og smått, være vitner om hans kjærlighet i verden? Ser vi hans krav på avstand bare og, bevisst eller ubevisst, sier til oss selv at *noe* må vi da kunne holde tilbake, *litt* må vi kunne beholde av vår «selvstendighet», våre menneskelige svakheter? Kanskje tenker vi også på alle de andre som hverken er kolde eller varme, men som synes å greie seg utmerket i sin lunkenhet. «Hvorfor skal akkurat *jeg* skille meg ut, hvordan skal jeg greie å leve annerledes enn andre, uten den kontakt som felles menneskelige svakheter og felles livsform gir?»

Dette høres kanskje lite heroisk, nærmest litt banalt ut, men jeg tror for fullt alvor at det er på dette plan vi må søke hovedgrunnen til vår passivitet i Kristi tjeneste. Er vi ikke redde, ynkelig redde, for å bli stående ensomme, utenfor, dersom vi for alvor brenner broene bak oss og tar den fulle konsekvens av den tro vi griper etter med famlende hender? Istedenfor å kaste alle våre sorger på Kristus, og søke styrke og støtte hos Ham, velger vi ikke kompromissets fristende helgardering? Resultatet blir i så fall at vi faller mellom to stoler, vi svekkes og forkvakles på alle fronter.

Denne situasjon som jeg nå har skissert er dobbelt farlig hvis vi ser den i forbindelse med Den katolske kirkes aktuelle stilling i vårt land i dag.

På mange måter er det lettere å være katolikk i Norge nå enn det var for bare noen få årtier siden. Vi ser det tydelig hvis vi blar litt i den apologetiske litteraturen fra den tiden: katolikkene måtte ikke bare kjempe mot en utbredt uvitenhet og inngrodde fordommer når det gjaldt Den katolske kirke; de måtte også ofte forsvare seg og sin kirke mot en aggressiv, uttalt uvilje og antipati. I dag er meget av dette annerledes, kanskje i første rekke fordi kristendom og religion for store deler av folket er blitt en tilbakelagt bisak: man slåss da ikke om noe man i virkeligheten er komplett uinteressert i. Men hånd i hånd med denne negative og i og for seg uønskede «bedring» av katolikkens kår kan man virkelig også spore en positiv omstilling: Folkets *uvitenhet* om Kirken er kanskje like stor som før, men *fordommene* er færre. Offentligheten reiser ikke lenger automatisk bust med det samme den ser etiketten «katolsk» på bøker, kinostykker, kulturpersonligheter. Forfattere som Evelyn Waugh, Bruce Marshall, Graham Greene, ja selv Mauriac og Bernanos, leses og beundres av store deler av folket; rent katolske filmer som «Sangen om Bernadette» og «Kjærlige hender» kommer opp på de offentlige kinoer sammen med en rekke andre stykker med katolsk tendens eller spilt i katolsk miljø. De aksepteres som andre filmer, vurderes på samme basis: etter handling, skuespillkunst og teknisk gjennomføring. Det samme gjelder for øvrig det katolske nyhetsstoff i avisene: det velges ut, godt og mindre godt om hverandre, oppsatt og farget, som alt annet, etter avisenes og bladenes tone, politiske kulør eller kulturelle tendens; men stort sett er det akseptert som både normalt og hederlig.

Alt dette spiller selvfølgelig inn når menigmannen kommer i direkte kontakt med Den katolske kirke og dens medlemmer her i Norge. Han er nysgjerrig, kanskje vagt interessert, han viser en viss respekt fordi *visse* sider av katolisismen, *visse* deler av dens

kulturskatter er blitt en del av norsk liv, av norsk kultur. Kanskje sier han til og med at «hvis jeg var religiøs, hvis jeg noen gang skulle bli personlig kristen, da ville jeg sikkert bli katolikk». I virkeligheten er selvfølgelig reservasjonen i en slik uttalelse langt merkbare enn innrømmelsene. Men tendensen er umiskjennelig.

På mange måter er alt dette summarisk sett bare gledelig: det forbereder jordbunnen, det bringer enkeltpersoner til Den katolske kirke, og det er i seg selv tegn på kirkenes bredde og kraft.

Det jeg imidlertid vil peke på i denne sammenheng er den fare som for oss katolikker ligger i samfunnets velvillige innstilling til en rekke katolske *kulturformer*. Vi er, som her allerede er pekt på, så nervøse for å skille oss ut, vi vil så gjerne inngå et kompromiss for å få samfunnets velsignelse og forståelse. Når samfunnet så kommer oss imøte på noen områder, har vi lett for å bli selvtilfredse og slappe i vår personlige holdning. Vi slår oss til ro med det som er oppnådd, både for oss selv og andre.

Men da har vi jo misforstått hele vår tro! Den er hverken et fint teoretisk dogmesystem som kan konkurrere på like fot med andre livsanskuelser, eller åndsføde for et kultivert mindretall. Den *kan* ikke sidestilles med eller erstattes av pen og pyntelig moralsk oppførsel eller et humanistisk barmhjertighetsprogram. Vår tro er den absolutte hengivelse til Gud, til hans liv og nådens liv i oss. Det er det som skal være ledetråden for hver enkelt av oss både i vårt eget liv og i vårt vitnesbyrd om Kristus for andre.

Så blir det da igjen slik at vi ser hvordan dagens motto med sin tilsynelatende *utadvendte* appell til aksjon, til vitnesbyrd, i sin dypeste mening peker direkte og konkret på troslivets sentrum: vår fullstendige hengivelse i Gud. Vårt svar på appellen må bli en stadig mere intens og helhjertet streven etter å gi plass til Kristus i alle våre daglige gjøremål, i all vår kontakt med den verden som ennå ikke kjenner sin Frelser og Forløser. —

Torfinn Juell.

KATOLSK * FORUM

Foredragsaftener i november måned

Tirsdag 9. november kl. 20.00:

«GEORGES ROUAULT OG KIRKEKUNSTENS FORNYELSE».

Ved Pater Hallvard Rieber-Mohn. Foredrag med film.

Tirsdag 16. november kl. 20.00:

«KIRKESITUASJONEN I DAG I KATOLSK VURDERING». I. Historiens konsekvens.

Ved Pater Finn Thorn.

Tirsdag 23. november kl. 20.00:

«KIRKESITUASJONEN I DAG I KATOLSK VURDERING». II. Kirkelig tillitskrise.

Ved Pater Finn Thorn.

Tirsdag 30. november kl. 20.00:

Presentasjon av MIDDELALDERSK MYSTERIESPILL.

Ved Pater Hallvard Rieber-Mohn.

Hvor katolsk er Sveits?

II. Kjensgjerninger og tall.

Den siste folketelling i Sveits ble holdt i 1950, men dessverre er resultatet ennå ikke offentliggjort i sin helhet. Man må derfor i noen grad bygge på statistikken fra folketellingen i 1941. Imidlertid setter en foreløpig beregning som Det statistiske sentralbyrå i Sveits offentliggjorde i 1952 tallet på katolikker til 1 950 650 og tallet på protestanter til 2 653 600, hvilket svarer til henholdsvis 41 og 55 prosent. Folketallet oppgis til 4 780 000. Det finnes i Sveits 19 000 jøder og 65 000 «andre». Gammel-katolikkene som i 1876 — året etter at denne sekt ble dannet — tellet 55 menigheter med tilsammen 73 380 tilhengere, er nå redusert til 30 000. Dette tall er inkludert i tallet på protestanter.

Av kantonene har Zürich de fleste katolikker med 193 000. Deretter kommer St. Gallen med 184 000, Luzern med 177 000, Tessin med 150 000, Valais med 142 000, Friburg med 131 000 og Aargau også med 131 000. De andre har under 100 000. Av byene har Zürich de fleste katolikker. Deretter kommer Basel med 61 000, Genève med 49 000, Luzern med 40 000 og St. Gallen med 32 000.

Det finnes 2 236 katolske prester i Sveits og 1 560 protestantiske. Det betyr at det finnes to ganger så mange troende på hver protestantisk sjelesørger som på hver katolsk. Det nøyaktige forhold er som 1:1.95. Bare i to kantoner finnes det mer enn 1 000 troende på hver katolsk prest, mens protestantiske sjelesørgere i tyve kantoner har ansvaret for menigheter med over 1 000 medlemmer. I kantonen Bern som er 86 prosent protestantisk, kommer det 744 katolikker på hver katolsk prest, mens det i kantonen Luzern som er 86 prosent katolsk, kommer 1 586 protestanter på hver protestantisk geistlig.

Stillingen i byene er ikke så gunstig for katolikker, selv om den også der er gunstigere enn for protestantene. I Zürich med 68 katolske prester kommer det 1 726 katolikker på hver prest; i Basel med 36 prester 1 698 og i St. Gallen med 23 prester 1 410. I disse byer hvor tallet på protestanter er dobbelt så stort som antallet på katolikker, er likevel tallet på katolske og protestantiske geistlige omtrent det samme. Gjennomsnittlig kommer det for hele Sveits 873 katolikker på hver katolsk prest og 1 701 protestanter på hver protestantisk.

De religiøse ordener og kongregasjoner er ikke tatt med i disse talloppgaver. Da mange av deres medlemmer er aktivt med i menighetsarbeidet, blir tallene enda gunstigere for katolikkene. Det finnes om lag 500 kapusinere, benediktinere, dominikanere, augustinerne, salvatorianere, redemptorister, pallotinerfedre og andre. På protestantisk side kommer i tillegg 65 metodistiske predikanter og 40 predikanter som hører til Den evangeliske allianse.

En undersøkelse av aldersgruppene hos presteskapet til begge konfesjoner viser for eksempel i Zürich som er den nest største protestantiske og den største katolske kanton, at gjennomsnittsalderen til de katolske prester ligger hos den yngre gruppe (mellom

29 og 53), mens det finnes svært mange protestantiske geistlige i 60-årene.

En interessant oversikt over de konfesjonelle forhold i Zürich ble nylig offentliggjort i *Züricher Statistischen Nachrichten* av dr. A. Senti. Han finner den såkalte lov om minoritetene som sier at en religiøs minoritet vokser hurtigere enn den dominerende felrtallsgruppe, bekreftet. I Zürich var det om lag 100 katolikker i 1812 og under 3 000 i 1850. I 1900 var tallet kommet opp i 47 200; i 1950 og 1951 var det henholdsvis oppe i 124 197 og 129 128, mens de tilsvarende tall på de reformerte protestanter var følgende I 1850 — 38 789; i 1900 — 116 502; i 1950 og 1951 henholdsvis 250 216 og 252 213. Den katolske befolkning er således 47 ganger større enn den var i 1850, den protestantiske 6.5 ganger større.

Et annet interessant resultat av dr. Sentis undersøkelse er nedgangen i tallet på konfesjonsløse. Det steg i årene mellom 1860 til 1930 fra 0.6 prosent til 3.1 prosent i Zürich, men var i 1951 sunket til 2.1 prosent.

En undersøkelse av fødsels- og immigrasjonsstatistikken for Zürich viser at tallet på katolske barnefødsler som har ligget betraktelig høyere enn tallet på protestantiske, er synkende. Mens forholdet i 1931 var 1 : 8 og katolikkene helt opp til 1939 lå betraktelig foran, var forholdet i 1951 3.5 : 6.6. Absolutt kan man ikke lenger tale om noe forsprang. I 1951 ble det i Zürich født 838 barn av protestantiske foreldre og 884 av katolske.

Immigrasjonstallene viser derimot et annet bilde. Helt opp til 1945 var protestantene i Zürich i stort flertall. Men fra 1946 er tallet på katolikker som følge av innvandring steget meget sterkt. En tredjedel av Zürichs befolkning er i dag katolsk. Det er innvandringen av tyskere, italienere og østerrikere som har vært særlig stor.

Et resultat av dette er en bemerkelsesverdig stigning av tallet på blandede ekteskaper og en tilsvarende stigning i tallet på skilsmisser. Med hensyn til skilsmisser kommer Sveits i dag på fjerdeplassen. Det er bare De forente stater, Østerrike og Japan som ligger foran. Av byer kommer Zürich på tredjeplassen. Bare San Francisco og Wien kan oppvise høyere skilsmissetall. Blant en befolkning på om lag 380 000 innbyggere fant det sted 6 386 skilsmisser mellom 1930 og 1940 og 7 300 mellom 1941 og 1950. Det er særlig mange religiøst blandede ekteskaper som er blitt oppløst. Tallet på skilsmisser mellom ektefeller av forskjellig konfesjon er dobbelt så stort som tallet på skilsmisser mellom ektefeller med samme konfesjon.

Statistikken for Zürich bekreftes av de tall for hele Sveits som nylig er offentliggjort. Man konstaterer med forbauselse at religiøst blandede ekteskaper i landdistriktene fører til enda flere skilsmisser enn i byene. Der forekommer selvsagt færre blandede ekteskaper i landdistriktene enn i byene og færre skilsmisser, men mangelen på stabilitet er mer påtagelig. I 1940—1947 ble i landdistriktene av 100 000 ekteskaper 120 katolske oppløst, 237 protestantiske, 527 av de blandede ekteskaper hvor mannen var katolikk og 559 hvor hustruen var katolikk. På grunnlag av disse tall mener Det statistiske sentralbyrå i Sveits å kunne slå fast at katolikkene sær-

* Første artikkel ble offentliggjort i «St. Olav» nr. 35/36.

En moderne kjærlighetsapostel

I februar i år opplevet Frankrike en kuldebølge som brakte uteliggerne og de fattige i en katastrofal situasjon. Nå hadde de ikke bare å kjempe mot den vanlige sult — nå var de også offer for en ubarmhertig kulde, som gjorde det umulig for dem å holde fast ved «gamle liggeplasser» under broene og ved undergrunnsstasjoner.

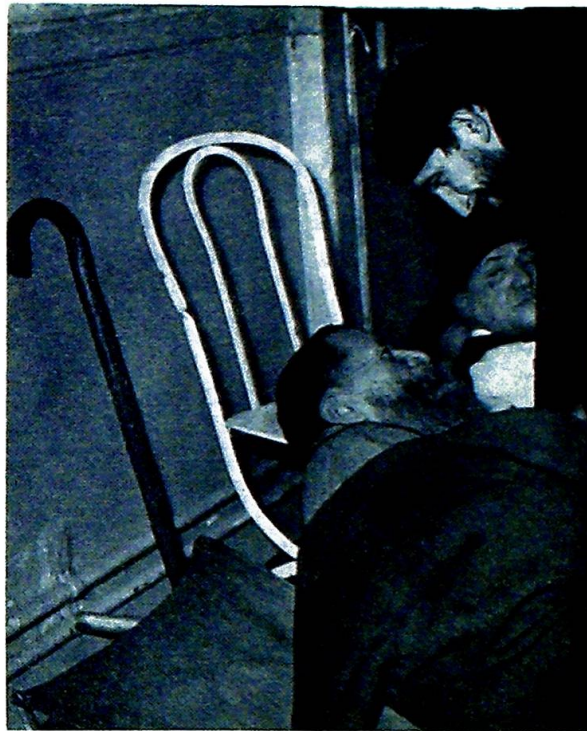
I denne nødssituasjon opptrådte en kjærlighetsapostel, som ble et lys i mørket for de mange ulykkelige. Redningsmannen var en munk — abbé Pierre. Han satte i gang en storstilet redningsaksjon. Hundreder av uteliggere ble plukket opp og tatt hånd om — og abbé Pierre skaffet dem opphold i provisoriske «varmestuer», hvor de ulykkelige for første gang på lenge kunne spise seg mette. Abbé Pierre anså seg ikke ferdig med denne saken, da kuldebølgen endelig var over. Han hadde ikke i sinne å sende sine ulykkelige venner ut i det ukjente — til et liv uten ordnede arbeids- og boligforhold.

Han forsøkte å ryste samvittighetene til gode og velmenende menesker og få dem til å hjelpe de fattige. Han klarte også å få dem til å støtte opp om denne gode sak. Penger strømmet inn fra forskjellige kanter — og abbé Pierre kunne kjøpe en mindre eiendom utenfor Paris. Her har han opprettet «La cité d'urgence» («De trengendes by»), og 51 småhus er reist for mennesker som tidligere ikke hadde tak over hodet. Av økonomiske grunner har husene fått et noe enkelt anlegg og en forholdsvis beskjeden innredning. Innbyggerne her har imidlertid

lig i byene sterkt påvirket av omgivelsene, at disse faktisk på en måte nøytraliserer religionens innflytelse. I samme grad som byenes befolkning øker, nærmer tallet på katolske skilsmisser seg tallet på de protestantiske. Pater David trekker av dette følgende konklusjon:

«Vi må anstrenge oss for å omforme omgivelsene slik at de kommer til å svare til våre prinsipper, da vi jo ikke kan hindre katolikkene i å leve i dem. På den annen side må vi oppdra katolikkene til fasthet. Blandede ekteskaper skaper langt vanskeligere problemer enn religiøst homogene, ikke bare sett fra et dogmatisk synspunkt, men også rent menneskelig sett, både for ektefellene og barna.»

Dette synes å være det man kan trekke ut av den sveitsiske statistikk for barnas vedkommende. Den viser bl. a. også at tallet på barn er omtrent det samme i blandede ekteskaper uten hensyn til hvem av ektefellene som er katolikk.

Abbé Pierre er selv ute og installerer en av de gamle uteliggerne. Endelig en varm og trygg natt!

fått sin ønskedrøm oppfylt: et ordentlig hjem, et sted hvor de kan leve sitt liv i ordnede forhold.

I «De trengendes by» hersker et arbeidsfelleskap som er blitt kjent under navnet «Emmaus-brødrene». De forskjellige yrker er representert i dette fellesskap, alt etter anlegg og interesse hos innbyggerne.

Søppelmans yrke er ikke det minst respekterte i denne byen. Det er ikke så få som står for innsamling av søppel og avfall. Dette yrket ble tatt opp av en takknemlig sjel som ville forsøke å øve noe gjengjeld overfor den eiegode abbé Pierre. Han hadde engang vært «søppelmann» og nå ville han ta opp sitt yrke igjen. Han vendte tilbake fra en rundtur i byen med de underligste saker, som for en god del kunne omsettes i klingende mynt og på den måten bli til hjelp for enda flere ulykkelige. «Søppelmannen» ble snart leder for en energisk arbeidsgruppe, som etter endt arbeidsdag lagrer de forskjellige gjenstander: porselenskrummer, emaljefat, kurvstoler, jernskrap, filler etc. Endel av disse gjenstander blir brukt i byen, og endel blir solgt — og gir kontanter som virkelig kommer godt med i redningsarbeidet.

Og dette redningsarbeid utfører abbé Pierre ikke bare i Frankrike. De første arbeidsbyer er reist i Oran, Alger og Casablanca, hvor fattige og hjemløse nå er skaffet et hjem. Tusener av mennesker er blitt hjulpet av den energiske kjærlighetsapostel, som er blitt et symbol på godhet og medfølelse med ulykkelige og lidende mennesker.

BLIKK på TIDEN

■ Den danske litteraten Johannes Hohlenberg er en skribent som' av og til gjester i Oslo-avisenes spalter med karakteristiske bidrag til kulturdebatten. Hans kloke innlegg i den såkalte «helvedes-debatt», en kronikk som han kaller «Kamp mot demoner» («Morgenbladet» 13. 10) er velsignet hevet over den jungel av grove materialiseringer som så altfor ofte har preget innlegg fra leg og lærd på begge sider. Han peker på hvordan vår generasjon, som ser totalitære politiske ideologier true selve Guds billedet i mennesket, nettopp skulle ha særlige betingelser for å forstå hva Evangelienes Kristus mener med fortapelsens mulighet i tilværelsen. Der er ikke minst overfor den guddommeliggjorte stats stormløp mot menneskesinnet en fristelse til fortvilelse og svikt som aktualiserer den gamle lære om det å ta skade på sin sjel.

Innerst inne er både frelse og fortapelse et uutgrunnet mysterium mellom Gud og enkeltmennesket, og det er såvisst ikke katolisismen som mistviler om Guds grenseløse miskunn på den ene side, eller om menneskets frihet på den annen. Men den moderne, totalitære politistat har brakt nye faktorer inn i billedet som ikke nettopp gjør det klarere. Fra skinnprosessen mot kardinal Mindszenty i Budapest for noen år siden husker vi det uhyggelige inntrykk av et menneske som av kommunistene var lemlestet og brutt ned like inn i sjelen. Og Hohlenberg nevner et annet eksempel, også ungarsk:

«Et andet tilfælde er den ungarske minister Rajk, der blev dømt og henrettet. Den tilståelse han afgav lød således: «Jeg følte tomheden omkring mig. Intet kunde mere fange min interesse. Jeg var forberedt på at blive arrestert, men jeg tænkte ikke på at flygte. Jeg konstaterede at min vilje totalt svigtede. Hvorfor skulde jeg ikke tilstå alt det de forlanger af mig? Jeg kan på den måde gøre socialismens sag en sidste tjeneste. Jeg afvikler denne sag indenfor mit partis rammer. Det vedkommer ingen andre. Jeg ved at min skæbne er afgjort. Først nu er denne sandhed gået op for mig.»

Overfor et så rystende dokument som dette vet ihvertfall katolikker, uansett hvor ansvaret for dette sjelelige sammenbrudd måtte ligge, at den «sannhet» det her er tale om, ikke er den som Kristus talte om da Han sa: «Sannheten skal *Irigejøre* dere . . .»

■ Den katolske kirke har i de senere år, ikke minst her i landet, ofte vært bebreidet sin reserverte holdning overfor den ekumeniske bevegelse (de kirkelige enhetsbestrebelse). Da «Kirkenes Verdensråd» ble konstituert i Amsterdam i 1948 var det rundt om i verden mange katolikker som fulgte det med interesse og forhåpninger, og var tilbøyelige til å beklage Roms offisielle tilbakeholdenhet. I dag synes det imidlertid som om utviklingen har gitt de romerske myndigheter rett. Ikke bare er det vanskelig å konstatere noe reelt fremskritt i den dypere kristne enhet fra Amsterdam til det nylige ekumeniske møte i Evanston. Men den protestantiske kardinalsynd: splittelsen, løfter igjen på hodet, idet der samtidig med Evanston-møtet åpenbart har funnet sted et mot-møte i Philadelphia av protestanter som ikke kunne gå inn på Evanston's liberale eller «romaniserende» tendenser, og istedet hevder en strengt lavkirkelig, bibelsk fundamentalisme. Enhetsbevegelsen er med andre ord i sin tur splittet, og vi ser dermed bekreftet på det internasjonale plan dette protestantismens grunnproblem som samtidig gjør seg dramatisk gjeldende på

det nasjonalkirkelige plan her i Norge: Begrepsforvirringen omkring den kompetente og normative autoritets rolle i kristendommen.

Norsk presse har vært rikelig orientert om Evanston-møtet, blant annet gjennom pastor Henrik Hauge's artikler i «Morgenbladet». Philadelphia-møtet har vært mindre orkestrert, men i ukebladet «Utsyn», organ for Norsk Luthersk Misjonssamband (31) finner vi da en kronikk desårsaks av Trygve Bjerkrheim, som ikke mangler pittoreske detaljer:

«Det møtte representanter også fra Italia, Spania og Frankrike. Fra det sistnevnte landet kom bl. a. visepresidenten, pastor W. H. Guiton, en gammel mann med grått skjegg og livlig temperament, en typisk franskmann. Pastor Guitons «hobby» var å studere Noas og syndflodens historie, og han sa spøkefullt at han nå bodde mer i Noas ark enn i heimen sin. Han holdt også et foredrag, der han fortalte om en fransk ekspedisjon til fjellet Ararat. Denne ekspedisjonen, som ble ledet av en av hans kjenninger, påstod at de hadde sett arken, nedfrosset i en sjø, ti meter under overflaten.»

Og Bjerkrheim føyer til: «Kanskje kan vi komme tilbake til dette senere.» Det får vi håpe.

■ Ikke før har vi ledd fra oss over Don Camillo, så kommer Father Brown på det hvite lerret. Dessverre er han noe av en skuffelse, selv ikke en stor komiker som Alec Guinness kan få oss til å tilgi produsentene at G. K. Chesterton's fornøyelige, distre og elskelige detektivprest ikke har fått en vespilt film å boltre seg i. Både Guareschi's løyer og Chesterton's *common sense* får sagt oss atskillig under sin ualvorlige form, om hjertelag og usnerpet forståelsesfull medmenneskelighet. Enkelte av våre landsmenn har kanskje godt av å se at denslags også kan spasere omkring i en papistisk prestekjole.

Det er farlig å referere «klassikere» etter hukommelsen, men husker vi ikke ganske feil, så lar Chesterton sin Father Brown forfølge en fransk gentlemansforbryter (en utdødd rase!), forkledd som katolsk prest, til Birmingham, som dessverre viser seg å være full av katolske prester, samlet til eukaristisk kongress. Hvordan finner så Father Brown sin falske prest blant så mange geistlige snipper? Han gir seg litt i snakk med kolleger her og der, og slår plutselig treffsikker ned på sitt bytte: «Han må det være, den fyren der kan umulig være katolsk prest!» «Hvorfor ikke?» «Fordi han i en teologisk diskusjon med meg nettopp talte nedsettende om den menneskelige fornuft!»

Det er paradoksmakeren Chesterton's snurrige og ironiske måte å fortelle oss moderne mennesker noe vesentlig på: Nemlig at der er forskjell på paradokser og mysterier, og at der i hans tro går en stige fra det sunt og sant tenkende menneskesinn like inn i Guds høye himmel. Det er ikke vi som har reist den. Men den er der nå likevel.

■ Under titelen «Utenpåklistret fromhet» reagerte magister Finn Jor nylig i «Morgenbladet» særdeles skarpt på en «kristelig fortelling» av Lutherstiftelsens altmuligmann pastor Ivar Welle. Han syntes at det skortet på menneskekunnskap og psykologisk sannferdighet i pastorens historiske roman: «Kristeligheten ligger utenpå i tykke lag . . . Så idyllisk er det vel knapt, hvis de kristne ikke skal være enslags halvengler», skrev Jor blant annet, og hadde selvfølgelig inderlig rett i det, — man må bare beundre at magisterens fordøyelse har holdt ut såpass lenge med de lavkirkelige bokforlagenes sørgelige nivå og flakkende kulturbevissthet.

Men saken er såmen ikke ferdig med det. I «Vårt Land» (21. 10.) forbauser redaktør Ingar Hagen oss ved å ville forsvare det uforsvarlige. Bortsett fra pastor Welle, som alltid har hatt tendens til å ødelegge historien med roman og romanen med historie, hevder Hagen uten blygsel at «ikke all kristelig

Nye signaler i norsk bedehuskristendom

Egil Aarvik: *Vi gjemmer oss på bedehuset.*
142 s. Forlag: Land og Kirke.

Dette er en meget interessant bok, ja rent ut oppsiktsvekkende, for den er en selvransakelse, selvkritikk og selvbekjennelse som vi hittil ikke har vært vant til å høre fra bedehusfolket. Alt har jo vært så såre godt i de kretser. De var det rette kristne, de var de frelste, og alle de andre var de verdslige og dermed de ufrelste som gikk den sikre fortapelse imøte. De visste hvordan det skulle gjøres, og deres metoder var de eneste saliggjørende, osv. osv. i samme dur, med fordømmelse av alt annet. Og så kommer en av deres egne og letter på sløret og bekjenner noe ganske annet. De har nok tatt feil på mange og vesentlige punkter. Dessuten står det heller ikke så bra til som det burde. Egil Aarvik, som nå er redaktør av Dagsavisen i Trondheim, har i sin tid i ca. tyve år reist land og strand rundt som forkynner, så han vet hva han skriver om. Og det tillitsvekkende er at han ikke er noen «overløper» eller noen «frafallen».

Det er virkelig å ønske at denne boken vil bli lest og diskutert i de forskjellige kristne samfunn her i landet, og at det vil føre til en fullstendig omlegging av deres virksomhet, og også av deres syn på kristendom i sin alminnelighet. For dette må til om de store masser av folket skal bli vunnet tilbake for kristendommen! Bedehusfolket og de lavkirkelige må for alvor forlate den skjebnesvangre og ulykkesbringende misforståelse at naturlig og uskyldig glede og livsutfoldelse som finner sine uttrykk i de såkalte «verdslige» fornøyer som f. eks. tekelig dans, anstendig teater og kino, måteholden bruk av alkohol og tobakk og diverse spill skal være syndig. Det er nettopp dette overdrevne, usunne og uevangeliske syndsbegrep, og dessuten slagordet «vi elendige syndere»,

fortellingslitteratur uten videre skal legges inn under den skjønnlitterære lupen. Det kommer an på siktepunktet.»

Man trenger ikke nettopp noe påfallende skarpsyn for å se at Ingar Hagen's resonnemang her jo faktisk er et skoleeksempel på anvendelsen av et høyst forkastelig prinsipp, som den selvsamme Hagen ikke har forsømt å stikke jesuittene i skoene med megen moralsk bekymring og indignasjon, nemlig: «Hensikten helliger midlet»: La gå at midlet — den kristelige skjønnlitteraturen — er så mindreverdige at det ikke fortjener navn av litteratur engang, hva gjør det hvis det riktige «siktepunktet» — oppbyggelsen — foreligger?

Vi for vår del har alltid ment, at dersom kristne forfattere er seg bevisst å stå i sannhetens krevende tjeneste med sin kunst, må de beflitte seg på å dokumentere sin viten om menneskets naturlige vesen og lodd før de taler til det om dets overnaturlige bestemmelse. Det er dette som for eksempel gjør Sigrid Undset til ikke bare en stor dikter, men en stor kristen dikter.

Når den naive smakløsheten og evneløsheten blir så oppmuntret og så massiv som den faktisk er innenfor visse kristelige forlag her hjemme, fører det til en fortjent avskrivning av den kristne skjønnlitteraturen i den offentlige opinion, som ikke kan unnlate å ha tilbakevirkende kraft på hele kristendommens prestisje og sannsynlighetskarakter i den almene kulturdebatt. Det er såmenn ikke bare seriemagasiner og pocket-books som ofte appellerer til den dårlige smak og oppmuntrer til en ukristelig virkelighetsflukt. Og når den slags skjer i kristendommens navn, er det skjellig grunn til å reagere skarpt — som magisteren gjorde det.

Fr. Candidus.

som har skremt store deler av vårt folk bort fra all kristendom, dessverre. Man har, og med rette, betakket seg for en slik form for kristendom og har derfor skydd bedehuset. Ulykkeligvis har dette ført med seg at svært mange står fremmed overfor all form for kristendom.

Det er derfor gledelig at det innen bedehusfolket selv endelig er gått opp at slik kan det ikke fortsette. Evangeliet må bringes til folkets store masser. Men da må også bedehusfolket virkelig sale om (s. 99) til en ny positiv, ekte og sunn kristendomsform og forkynnelse. Dette er forfatteren inne på når han skriver at vi må bli gode og fremhever evangeliets omskapende kraft, om en ny livskvalitet vi må få, om helliggjørende kraft og et hellig liv av nåden, og at dette nye liv må praktiseres! Hva er alt dette annet enn det som katolsk kristendom alltid har hevdet og lært i disse 1900 år? Vi må være gode og gjøre godt ved Guds nådes hjelp. Vi behøver ikke nødvendigvis være elendige syndere som i bunn i grunn er onde, men kan og må med Guds nådes hjelp (bl. a. i sakramentene) bli en ny skapning i Kristus. (2. Kor. 5, 17.) Se alt er blitt nytt og det gamle er slutt. Vi blir altså virkelig gjenfødt i dåpen, og senere i livet hver eneste gang vi gyldig går til botens sakrament (skriftemålet) når vi har mistet Guds helliggjørende nåde, og får denne tilbake.

Hvis det er så at denne evangeliske (og for øvrig katolske) tankegang vil slå igjennom i bedehuskristendommen, men andre ord: at forfatteren ikke er en enslig fugl, da vil det bli slått en solid bro over til resten av folket, ikke bare til dem som er aktive innen Statskirken, men også til alle de andre. Til syvende og sist vil dette også føre med seg at gjenforeningen av alle kristne vil være kommet et langt og betydelig skritt nærmere sin fullbyrdelse.

Lars Paul Messel.

Blant dagens filmer:

Presten som valser opp i storbyhavnen

Det er noe av en storfilm som i de siste uker har gått på Eldorado (Oslo) og vel vil fortsette der i god tid fremover. Det er en brennende godt laget film, og den har et tema som en vel neppe ville tiltro noen virkelighet i våre dagers Amerika, dersom den ikke var presentert av amerikanerne selv som sådan, eller iallfall som noe nær opp til det virkelige. «Storbyhavnen» heter filmen, og behandler forholdene i et havnekvartier der gangstermentaliteten i all sin brutalitet rår miljøet. Lossearbeidernes fagforening danner den lidende part, og et kobbelt av velklede skurker og velfødde utbyttere sørger for at det solidariske element alltid bæres av redselen for den ene av to former for undergang: enten i arbeidsledighetens mare, eller ved et minste knyst mot gangsteraristokratiet å forberede sin egen likvidering. Den samme solidare redsel binder også bossene sammen, men bare så meget mer fryktinggydende som deres spill ligger høyere. Mellom stum lojalitet og den stumme død gis for dem ingen livsmulighet, ingen redning ut. Frelsens slå synes i sannhet å være slått for.

Vi befinner oss i en verden hinsides lov og moral. Men om innenfor denne verden et mord eller to er kurante sikkerhetsforanstaltninger, så er de dog forbundet med ubehagelige detaljer, som ikke for noen pris må få sive ut blant de uinnvidde. Men det er det som skjer, og dermed reises drama på drama. Det tør for enkelte her hjemme være kjent at Den katolske kirke i Amerika alt

for lengst også har tatt opp sjelesorgen i storbyhavnene, bl. a. i forbindelse med «Sjøens apostolat» (The Apostleship of the Sea.) Og så skjer det altså i denne filmen at en katolsk prest kommer inn i bildet som vitne til et dødens kalde faktum. De betroelser han etterhvert sanker inn omkring hendelsen engasjerer ham i en kamp han ser seg pliktig til å kjempe både for den dødes skyld og for alle dem som ved dokkene her knuges under så uhørte åk. Han velger ikke den korteste vei, den som lå åpen gjennom anmeldelse og dom. Det er bastant type av en Herrens tjener, høyst ukonvensjonell; i situasjoner da vel de fleste i hans stilling ville ha brukt sine lepper til å påkalle alle himmelske hjelpemenn, tvinner han dem heller om en sigarett for å dempe en irritasjon eller forhandle litt inngående med seg selv! Han er på så mange måter blitt ett med det miljø han har satt seg fore å omforme. Han kan rase, og han kan dempe, og midt i sin lidenskapelige kamp for å reise Kristusskikkelsen som den eneste befriende realitet i de undertryktes bevissthet, kan han med sportslig beregning legge seg i posisjon, uten et øyeblikks frykt for at andre enn han, og det vil si Kristus, vil hale seiren i land. Rent doktrinært har filmen et mesterlig opplegg: Det er volden som råder i denne umenneskenes storbyhavn. Vold mot vold utløser ny vold. Det er ved å avlegge volden at voldsherredømmet kan knuses, og det sterkeste våpen har den som kan stå frem med et rent sinn i troen på sin saks rettferdighet. Da synker omsider våpnene av seg selv hos dem som først løftet dem til vold.

En mesterlig film i all sin gru! Og den tjener Amerika til ære. Det er ingen fare for et land som på en slik selv-kritisk måte kan utlevere sine mangler til hele verdens dom.

ihk.

Døden som diktat til livet (forts. fra side 335)

da venter vi imidlertid at alle gjør hva som ventes av hver enkelt ved den anledning. Men til dette kommer noe ikke mindre viktig: det ventes at alle de som i kraft av evner og innsikt burde være med, — eller mere med — og utfylle manglene (som jo ikke legges skjul på) ved selve bladets redaksjon, nå tar pennen fatt og gjør det som Gud, Kirken og vi alle venter de skal gjøre! Tiden kaller som aldri før på alle gode, positive krefter! Vit at iallfall ikke redaktøren ønsker å stå i veien for habilere penner på de mange felter som melder seg eller delvis ennå står udekket. Husk, en redaktør må ikke bare for seg selv innrømme sin begrensning, han må også tilstå den. Hans oppgave — for å bli i bildet av det fortalte — kan kanskje synes å være «abbedens», men i virkeligheten er den langt mer en «Broder gartners»: med rive og rake å rote i likt og ulikt, ende og vende på materialet til bearbeidelse, stusse og klippe, hele og dele, gi akt på årstidene, nytte godvær og tåle uvær, teffe seg til andres fordøyelse og smak og luke bokstavbeddene for trykkfeil og unøyaktigheter. Vel, han er satt til det og har å gjøre hva det ventes av ham, han som andre, det er så. Men det er de spontane bidrag fra den videre krets som skaper friskhet og fylde i et blad, spenning hos dem som skal åpne det og helst også lese det med fornyet interesse.

I. H. K.

Den katolske verdensmisjon

Etter de siste statistiske informasjoner over personell og foretagender som er underlagt *Kongregasjonen for troens utbredelse* — *Congregatio de Propaganda Fide* — viser følgende oppgave stillingen i Den katolske kirkes verdensmisjon:

Personale:			
Prester	24 974	Leger	420
Legbrødre	8 851	Sykepleiere	4 455
Søstre	57 290	Tilsammen	306 115
Katekister	90 825		
Lærere	119 300		

Velferdsinstitusjoner:

Velferdshus	2 841	med 58 528 15	besøkende.
Hospitaler	1 003	med 62 625	senger.
Spedalskhjem	222	med 45 493	pasienter.
Barnehjem	1 434	med 82 996	barn.
Herberger	326	med 10 578	underbrakte.

Skoler:

Folkeskoler	42 939	med 4 023.192	elever
Middelskoler	3 891	med 618 017	elever
Gymnasier	1 039	med 308 913	elever
Fagskoler	1 047	med 51 578	elever
Lærerskoler	405	med 32 343	elever
Tilsammen	49 321	med 5 034 042	elever

Fordelingen av misjonsprestene:

Europeere	14 151	{ misjonen } { arbeider } { nær 25 000 } { prester. }	9 417 i Afrika
Asiater	4 904		8 524 i Asia
Oseaner	2 649		5 081 i Oseanien
Amerikanere	1 284		1 752 i Amerika
Afrikanere	1 446		200 i Europa

Antall misjonærer fra de forskjellige land:

Frankrike	3 395	dvs. hver 15. fr.	prest.
Belgia	2 289	» »	7. belg. »
Holland	2 229	» »	4. holl. »
Irland	2 001	» »	3. irske »
Italia	1 332	» »	46. ital. »
Tyskland	845	» »	31. tyske »
U.S.A.	829	» »	53. amer. »
Spania	779	» »	39. sp. »
Canada	709	» »	16. kan. »
England	543	» »	15. eng. »
Sveits	362	» »	13. sv. »

16 andre europeiske land stiller 377 misj.prester

13 latinamerikanske land stiller 286 misj.prester

De største antall innfødte prester

Asia	8 254	tilsv. 56 % av Asias	geistlige.
Afrika	1 443	» 15 % av Afrikas	»
Vietnam	1 496	» 81 % av Vietnams	»

Takk!

Rørt over den overstrømmende oppmerksomhet og godhet som ble vist oss av så mange på vår felles høytidsdag 29. oktober vil vi foreløpig på denne måten fremføre vår inderligste takk.

Det styrker en i alderdommen så folbart å få kjenne at ingen tjeneste synes for ringe til at Gud ikke kan løfte den opp til velsignelse. Derfor vår dypfølte takk og glade Magnificat.

St. Elisabeth Hospital, Oslo.

Sr. Cosmasia og Sr. Dafrosa.

..OSLO — Norges Katolske Kvinneforbund ble stiftet 24. oktober 1924 og har således bestått i 30 år.

Noe egentlig jubileum ble ikke feiret, men den sydlige forbunds-avdeling besluttet å samle dem fra Oslo-menighetene som hadde interesse av det, til en hyggelig sammenkomst.

Søndag 24. oktober var en stor forsamling til stede i St. Olavs prestegård. Formannen, fru Ingrid Straith Solberg, ønsket velkommen. Filmen: «Underet i Fatima» ble vist. Forbundet hadde funnet at ikke noe kunne bedre karakterisere de ønsker og mål som forbundet arbeider for, enn å vise fortellingen om Den hellige jomfru som viste seg for barna i Fatima, fortellingen om Rosenkransdronningen, hun som er forbildet for alle katolske kvinner.

OSLO. Ungdomsdagen på Kristi Konge-fest søndag 31. oktober ble en manifestasjon av de riktig sjeldne. Morgenmessen var med den store oppslutning fra ungdommens side dagens kirkelige høydepunkt, der Hans Høyærværdighet biskopen forrettet og talte til de unge. Her som til høymessen, forrettet av sogneprest Fishedick — som holdt festprekenen — assister av kapellanene Messel og Trawicki, var kirken fylt til siste plass. Det var jo også årsdagen for opprettelsen av Oslo Katolske Bispedømme og gudstjenesten fikk derfor et dobbelt preg av fest, ikke minst takket være kirkekolet under organist Rolf Østbyes ledelse. Fullsatt var også kirken til festandakten om aftenen.

Den tradisjonelle ungdomsfest fant sted i foreningslokalet, som denne gang viste seg for litet. Ikke bare var Oslo-ungdommen møtt mannjevt fram, men også mange av deres venner fra naboene Hønefoss og Fredrikstad og Lillestrøm, samt en lang rekke innbudte blant «Ungdommens venner». Festmøtet ble åpnet med bønn for Kirken i Norge, fremsagt av Erik Strøm. Etter formannen, Knut Magnus Larsen's velkomsthilsen ble aftenens hovedtale holdt av Torfinn Juell (gjengitt foran). Ved bordet brakte stortingsbibliotekar Wollert H. Keilhau på vegne av de innbudte gjester en morsom formet hilsen til Oslo Katolske Ungdomslag, hvoretter *Svenn Ruyter* leste opp en rekke hilsener og telegrammer fra inn- og utland. Hs. Høyærv. biskopen, aftenens hedersgjest, uttalte sin dype glede over hva denne dagen hadde vist: at vår ungdomsskare marsjerer fram ikke bare tallmessig, men at fler og fler blir seg bevisst det ansvar som Kirken legger på deres skuldre, jo mer de selv lærer å skatte Kirkens nådemidler og vurdere den åndelige og moralske støtte den er rede til å gi hver enkelt i livet. En konsertavdeling ved vår fremragende pianist pater Thoralf Norheim løftet stemningen til de riktig store høyder. Arrangøren, Oslo Katolske Ungdomslag, gjorde seg i det hele tatt fortjent til bare lovord for sin mønstergyldige avvikling av Ungdomsdagen i Oslo 1954. Dagen ble avsluttet med rosenkransbønn, ledet av lagets geistlige rådgiver, pastor L. P. Messel.

Litteratur inggått til redaksjonen:

- Monica Baldwin*: Jeg hopper over muren. — Aschehoug. 299 s.
- Giovanni Guareschi*: Min egen lille verden. — Gyldendal. 152 s.
- Niko Kazantzakis*: Min Frans av Assisi. — Tanum. 330 s.
- Per Lønning*: «Samtidighedens Situation». En studie i Søren Kierkegaards kristendomsforståelse. — Land og Kirke. 329 s.
- Einar Molland*: Statskirke og Jesu Kristi kirke. — Land og Kirke. 101 s.
- Bjarne Hareide*: Det gjelder barnet. — Land og Kirke. 147 s.
- Axel Hjeresen*: Det moderne menneskes dogmer. — Land og Kirke. 147 s.
- Johannes Jørgensen*: Udvalgte Digte 1884—1944. — Gyldendals Boghandel Nordisk Forlag, København 1954. 342 s.

UTLANDET:

VATIKANET

Innstiftelse nav festen «Maria, himmeldronningen».

På Allehelgensfest mandag 1. november foretok Pave Pius XII. den høytidelige innstiftelse av den nye festen for Guds mor, «Maria himmeldronningen», en begivenhet som må ses i lyset av det inneværende Maria-år og som kronen på dette årets lange rekke av høytideligheter.

Selve kroningsseremonien, som fant sted i St. Peterskirken, ble innledet med feiringen av Stille messer inne i basilikaen og på et alter reist foran St. Peterskirken portal. Kl. 10.45 kom Den hellige far til dette verdenskirken hovedtempel, der han atter fremførte en av sine betydelige taler. Paven velsignet et antall minnemedaljer som skal festes til de mest kjente Maria-helligdommer rundt om i verden. Høydepunktet var imidlertid da Paven kronet den ærverdige Guds mor-statue som står i basilikaen Maria Maggiore. Statuen var aftenen i forveien i en storlagen og gripende prosesjon blitt ført derfra til Peterskirken.

Etter høytidelighetens slutt passerte paven Petersplassen på veien tilbake til Vatikanet. Litt senere, kl. 12, meddelte han den apostoliske velsignelse fra Paterskirkens balkong til den veldige folkeskaren som fylte plassen og Via della Concoliazione, og velsignelsesordene ble i likhet med de øvrige seremonier ført videre over Vatikanets sender til de millioner av lyttere verden over som fulgte høytidelighetene i radio.

Atter en kardinal død.

Den 21. oktober døde i en alder av 87 år kardinal Domenico Jorio, prefekt for Sakramentskongregasjonen. Han ble kreert til kardinal av Pave Pius XI. i 1935. Dette er det fjerde kardinaldødsfall i år, og kardinalkollegiet teller nå 66 medlemmer, hvorav 22 er italienerne.

To andre kardinaler er alvorlig syke.

Det meldes fra Rom at kardinalene Alessandro Verde og Giuseppe Bruno ligger alvorlig syke og at man nærer sterk engstelse for deres liv. Kardinal Verde er nær 90 år gammel, mens kardinal Bruno, hvis tilstand betegnes som alvorligst, har fylt 79.

Teologisk institutt for de kvinnelige ordener opprettet i Rom.

For første gang i historien fikk medlemmene av de kvinnelige ordener sitt eget teologiske institutt, da Det romerske institutt for teologiske studier *Regina Mundi*, åpnet sine porter i Rom den 15. oktober. Det er opprettet under overoppsyn av Kongregasjonen for de religiøse ordener, men det er ikke bare ordensfolk som vil kunne studere der. Det er åpent for alle som vil vie seg det åndelige liv og apostolatet. Minst 80 kvinner fra 15 land, representerende 25 religiøse ordenssamfunn, vil ta fatt på studiene, når instituttets første semester begynner i november. Alle forelesninger vil bli gitt på fire språk: italiensk, engelsk, fransk og spansk av en lærerstab som teller 35 geistlige professorer. Klasser for nonner vil bli holdt 6 dager i uken fra 9—1. Fag som er obligatoriske og som gir eksamensvitnesbyrd er fundamental teologi, dogmatikk og moralteologi, asketisk og mystisk teologi, Den hellige skrift, Den kanoniske lov, Kirkens historie, arkeologi, kirkekunst, liturgi, missiologi, pedagogikk og Kirkens sosiale lære. Andre fag som fremmede språk og tilleggs-kurser i teologi er valgfrie. Studiene er beregnet å ta tre år og eksamensvitnesbyrden fra instituttet vil gi rett til å undervise i religion i alle slags skoler og kollegier og i alle bispedømmer og erkebispedømmer.

Instituttet har fått midlertidige lokaler i en bygning som tilhører Sostrene av St. Joseph av Cluny i Via Mecenate. Nonner vil bo i sine ordeners og kongregasjoners moderhus i Rom.

Instituttets oppgave er ikke bare og ikke en gang i første

rekke å utdanne lærere. Oppgaven er å utdanne dem som er utpekt til å undervise andre innenfor de respektive ordenssamfunn.

Internasjonal kongress av politifolk mottatt i audiens av Pave Pius XII.

I en tale av Pave Pius XII nylig, holdt til en internasjonal kongress av politifolk, roste han sterkt det arbeid politiet utfører for å verne samfunnet mot «individer som trosser samfunnets disiplin». Paven fremholdt at mange forbrytere, særlig de profesjonelle, ikke fortjener å bli tatt så meget hensyn til, men at rettens og de offentlige myndigheters verdighet krever at de sikres lovens beskyttelse i arresten og under forhørene. På mange steder, uttalte Paven videre, er rettsvesenet degenerert til den rene karikatur for så vidt som man er sunket tilbake til å øve fysisk tortur, ofte brutale enn for århundrer siden. Vi står i fare for en dag å bli dadlet for at vi uten å være tvunget til det, tillot det som var hensiktsmessig å bestemme våre rettslige forundersøkelser.

Paven minnet deretter kongressens deltagere om den kringkastingsstale han hadde holdt om internasjonal straffetett og hvor han hadde advart mot bruken av fysisk tortur. «Det er helt forkastelig,» uttalte Paven, «å la helt ulastelige personer arrestere helt vilkårlig og la dem forsvinne i en konsentrasjonsleir uten videre. Å sende noen til en konsentrasjonsleir og holde vedkommende der uten rettergang er å spotte loven.»

Paven kom deretter inn på spørsmålet om de forbrytere som var vendt tilbake til samfunnet etter å ha sonet sin straff. «Alle og enhver må ha viljen til å hjelpe forbryteren til å innse og erkjenne det forkastelige i å bryte loven og til å gjenfinne sin plass i samfunnet. Å hjelpe dem til å reise seg og føre dem inn på den riktige vei mot høyere mål er i overensstemmelse både med fornuften og åpenbaringen; det er en god gjerning å handle slik og den bærer lønnen i seg selv.

I audiensen deltok også politimester Skalmrud, Oslo.

BELGISK KONGO.

Katolsk universitet.

I nærheten av Leopoldville som er hovedstaden i Belgisk Kongo, er det første store katolske universitet på afrikansk grunn snart reist. Det vil få navnet *Lovanium* og vil bli åpnet i meget nær fremtid. Universitetet omfatter et naturvitenskapelig, et medisinsk og et sosialvitenskapelig fakultet. Her til kommer et pedagogisk institutt og et jordbruksinstitutt. Universitetet er oppført for innfødte av alle trosbekjennelser.

CHINA.

Tidligere ernæringsminister opptatt i Kirken.

Den tidligere kinesiske ernæringsminister, *Kuan Chih Yueh*, er opptatt i Kirken av biskop *Joseph Kuo*. Lederen av de antikommunistiske geriljastyrker i grenseområdet mellom Burma og den røde, kinesiske provins Yunnan, general *Li Mi*, har også mottatt dåpens sakrament i Den katolske kirke.

EIRE.

Kjente katolikker tildelt æresdoktorgrader.

I anledning av sitt 100-års jubileum har Universitetet i Dublin tildelt en rekke kjente katolikker i forskjellige land æresdoktorgrader. Blant disse er biskop *Fulton Sheen*, New York, presidenten for Den katolske aksjon i Italia, professor *Luigi Gedda* og astronomen *Lemaitre*.

ENGLAND.

100 000 katolikker overvar kroning av Maria-statue.

Maria-året i England nådde sitt høydepunkt søndag den 10. oktober med kroningen av en Maria-statue fra Willesden på Wembley Stadion.

I et brev som ble lest opp, ga Pave Pius XII uttrykk for håpet om at kroningen og gjeninnsettelsen av nådebildet måtte være innledningen til at Maria vender tilbake til England, hvor Herrens Moder ble året så høyt i mange hundre år.

Kroningen av statuen som er en kopi av nådebildet fra Willesden som ble brent i det 16. århundre, ble foretatt av erkebiskopen av Westminster, kardinal *Bernhard Griffin*. Kardinalen uttalte til de 100 000 katolikker som var samlet på Wembley Stadion for å overvære høytideligheten, at nettopp i vår materialistiske tid som er full av hat og krigs-

trusler, burde de troende i særlig grad påkalle Guds Mors beskyttelse.

Leder av stort modehus blir karmelitternonne.

Louise Dumont som er leder av et stort modehus i London, har besluttet å tre inn i Karmelitterordenen. «Jeg kommer sikkert til å savne en hel del ting,» erklærte Louise Dumont, «men jeg tror at jeg bak klostermurene vil kunne utrette mere for menneskene, enn det er mulig for meg nå.»

Louise Dumont ble oppdradd som protestant, men ble opptatt i Kirken for åtte år siden.

FRANKRIKE.

Over tre millioner pilegrimer til Lourdes i Maria-året.

Over tre millioner pilegrimer fra hele verden har hittil i år besøkt Lourdes. Av disse kom om lag 25 000 med fly. De franske statsbaner har i alt satt opp 700 ekstratog til Lourdes i 1954.

HOLLAND.

Større statsbidrag til katolske universiteter.

Undervisningsministeren i Holland, *Th. Cals*, har meddelt at statsbidragene til de katolske universiteter i Nijmegen og Tilburg vil bli betraktelig forhøyet for året 1955. Det samme er forutsatt for det frie universitet i Amsterdam. Statsbidragene vil bli forhøyet fra 4 470 000 gylden som ble gitt i 1954 til 6 281 000 gylden.

Katolikkene står samlet bak sine biskoper.

Noe brudd mellom Hollands Katolske Folkeparti og det katolske Arbeidets Parti som mange hadde regnet med og håpet på, ser det ikke ut til å bli noe av. Dette fremgår av det svar Det katolske folkepartis parlamentariske leder, prof. *Romme*, nylig ga i det hollandske parlament på angrep fra sosialistenes fører *Burger* og liberalernes, prof. *Aud*. *Burger* og *Aud* rettet skarpe angrep på katolikkene og ikke minst på de katolske biskopers hyrdebrev som krevet politisk samling av Hollands katolikker og som avviste medlemskap i Det sosialistiske parti. «Vi protesterer ettertrykkelig mot den påstand at våre biskoper ikke har rett til å veilede katolikkene i offentlige spørsmål,» uttalte prof. *Romme*, «selv om det er vanskelig for sosialistene å forstå at katolikkene frivillig følger sine biskopers råd og pålegg.»

JUGOSLAVIA.

Ny hjelpe-erkebiskop i Zagreb.

Den 21. september kunngjorde Den hellige stol utnevnelsen av en hjelpe-erkebiskop i Zagreb, hovedstaden i Kroatia. Den nye erkebiskop i kardinal *Stepinac's* bispedømme, er dr. *Francis Seper* som har vært rektor for seminariet i Zagreb siden 1941. Denne nye utnevnelse betyr at kardinal *Stepinac* nå er titulært overhode for erkebispedømmet Zagreb.

MAURITIUS.

10 000 kinesere opptatt i Kirken.

10 000 kinesere på øya Mauritius i Det indiske hav er opptatt i Kirken. Det er over 50 prosent av øyas innbyggere. Hovedøren for denne massekonversjon tilkommer medlemmene av Maria-legionen som har drevet et intens arbeid blant disse kinesiske emigranter.

POLEN.

Kardinal Wyszinski sitter fengslet i Øst-Preussen.

Kirkens primas i Polen, kardinal *Wyszinski*, som ble arrestert for et år siden og om hvis oppholdssted det har gått så mange rykter, skal hverken være internert på Solovetsky-øyene i Hvitehavet eller i et kloster hva kommunistene påstår, men derimot sitte fengslet i Heilsberg i Øst-Prøyssen. Denne opplysning skriver seg fra en tidligere embetsmann i det kommunistiske sikkerhetspoliti, *Joseph Swaitlo*, som er flyktet til den frie verden. Opplysningen ble nylig gitt på en pressekonferanse i Washington. *Swaitlo* var før sin flukt visesjef for «Seksjon 10» i departementet for den offentlige sikkerhet som har ansvaret for beskyttelsen av kommunistpartiet i Polen og Polens kommunistiske regjering. Hittil har kardinalens oppholdssted vært strengt hemmeligholdt av de kommunistiske myndigheter i Polen.

Swaitlo uttalte videre på den nevnte pressekonferanse at arrestasjonene av polske geistlige fortsetter og at fengslene er overfylt. Kommuniststyret i Polen utfører blindt de ordre

som gis av oppdragsgiverne i Moskva. Således ble valgsvindelen i 1947 og likvideringen av opposisjonsgruppene planlagt og avgjort i Moskva.

Medlem av Det britiske arbeiderparti: Polens katolikker — levende martyrer!

«Den katolske kirke er og blir frihetens bolverk i Polen,» erklærte *Desmont Donelly* etter et to ukers opphold i Polen som det polske kommunistpartis gjest. Donelly representerer Det britiske arbeiderparti i Underhuset og er selv ikke katolikk. Samtidig ga han uttrykk for den største beundring for de «levende martyrer» i de katolske land, der kommunistene ved Moskvas hjelp har revet til seg makten. Donelly fremholdt videre at de engelske parlamentsmedlemmer som deltok i reisen, til tross for at de hele tiden var overvåket av det kommunistiske politis hemmelige agenter, ikke kunne unngå å motta sterke inntrykk av den polske befolknings heltemot. «Under søndagsgudstjenestene var — så vidt jeg kunne se — kirkene overfylt, og særlig ungdommen tar ivrig del i det religiøse liv.» Donelly fortalte bl. a. også at ikke mindre enn 70 000 religiøse hadde deltatt i innvielsen av en ny kirke i Warszawa. «Hvis jeg hadde vært katolikk, ville jeg være vendt hjem til Vest-Europa med en stolt følelse.» Mange polske prestes og legfolk er faktisk «levende martyrer».

Nye forholdsregler mot Kirken.

Radio Warszawa meldte forleden at det ville bli satt iverk nye forholdsregler mot Den katolske kirke i Polen og overfor kleresiet som fastholdt lojaliteten til Rom. Prestene ble i denne utsendelsen betegnet som «pavelige banditter» og «polske fascister», som nå skal tvinges i kne.

Meldinger som er kommet til Berlin, forteller at ca. 30 katolske prestes for tiden arbeider som «slaver» ved kanal-anleggsarbeider i Øst-Polen.

SØR-AFRIKA.

Kalvinistisk anslag mot de katolske skoler.

De katolske biskoper i Den sørafrikanske union har besluttet å møte hva som er betegnet som den alvorligste utfordring til den katolske misjon i Unionens historie. De har vært samlet i Pretoria etter at ministeren for de innfødtes saker, dr. *H. F. Verwoerd*, hadde gjort det klart at det ikke ville bli gjort noen unntagelse fra *the Bantu Education Act*

som ble vedtatt i fjor, for de katolske skoler. Denne lov legger alle misjonærskoler under Statens kontroll og de bidrag fra Staten til lærerlønninger og skolebygninger som hittil har vært bevilget, vil bli trukket tilbake. Loven angår 790 katolske skoler med 120 000 elever og 2 333 lærere, hvorav 2 000 er innfødte. I tillegg til dette har Kirken 6 seminarer til utdanning av lærere.

På møtet i Pretoria som ble ledet av erkebiskopen av Durban, mgr. *Denis Hurley*, O.M.I., vedtok biskopene en resolusjon som ble sendt til ministeren for de innfødtes saker. I resolusjonen heter det bl. a.:

1. Den katolske kirke «har en naturlig rett til å eie og lede sine egne skoler som er en vesentlig del av Kirkens apostolat og uunnværlige i oppdragelsen av barna».
2. Biskopene nærer alvorlig frykt for at katolske institusjoner som innlemmes i Statens skolesystem ikke vil kunne bevare sin katolske karakter eller sikre den oppdragelse av barna som er i overensstemmelse med våre prinsipper.
3. Biskopene slår fast at det er deres plikt å bruke de midler de får over for å sikre Bantu-barna katolske skoler, selv om dette krever store ofre av legfolket, ordensfolkene og geistligheten.

Biskopene besluttet derfor:

Å holde på Kirkens skolebygninger for å la dem tjene det formål de er bygget for;

Å sette alt inn for å tilveiebringe de midler som vil gjøre det mulig å gi barna en katolsk oppdragelse;

I overensstemmelse med vår overbevisning at foreldrene har rett til en del av de skatter de betaler til skoler for sine barn og til å søke om bidrag til de katolske skoler under henvisning til gjeldende lovgivning.

Biskopene kunnngjorde at de i november vil sende ut et hyrdebrev, der betydningen av det vedtak møtet fattet, nærmere vil bli fremhevet.

TYSKLAND.

Den nye skoleloven i Nedre Sachsen.

Den nye skoleloven i Nedre Sachsen som det i lang tid har stått så hardt strid om, trådte i kraft den 1. oktober. Det ble foranledning til nye, kraftige katolske protester. Noen steder protesterte de katolske foreldre ved å holde sine barn hjemme fra skolen en dag; i en landsby, Neuenkirchen, gikk foreldrene til en ti dagers boikott av skolen. Andre katolske foreldresammenslutninger har besluttet å følge dette eksempel. Biskopene i Münster og Hildesheim hvis bispedømmer ut-

TRONDHEIM		
HOTEL PHOENIX Trondheim Anbefales	ALF EIDEM Malermester Singsakerbk. 17 Tlf. 29123	A. HOLBÆK ERIKSEN & CO. A/S Trondheim Bøker - Papir
Djønne & Co		BØNDERNES SALGSLAG Munkegt. - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital
MURMESTER BERNT IVERSEN Kongensgt. 66 - Tlf. 25522 Trondheim	KVALITETSVARER HOS KVALITETSFIRMAER	 K. LUND A/S Rørleggerforretning - Rørhandel Trondheim Etablert 1874
P. G. SWENSSON Manufaktur & Sengeststyr Torvet - Trondheim	A/S TRONDHEIMS MARGARINFABRIKK Munkegaten 5 - Trondhjem Leverandør til St. Elisabeths Hospital	

gjør deler av Nedre Sachsen, har sendt ut hyrdebrev der det protesteres mot myndighetenes fremferd. Særlig gudstjenester vil bli holdt i alle katolske skoler, når det nye skoleår begynner.

Den nye loven rammer særlig de mindre katolske menighetene i Hildesheim og Oldenburg. Mellom to og tre hundre katolske skoler må stenges og om lag tusen protestantiske. Den nye lov bestemmer at på steder med en befolkning under fem tusen, må det finnes minst 240 katolske barn for at en katolsk skole skal kunne gjenåpnes. Denne betingelse gjør det faktisk umulig for katolikkene å få sine skoler tilbake, da de i Nedre Sachsen bare utgjør 17.8 prosent av befolkningen. De protestantiske biskopers reaksjon på loven har ikke vært helt negativ, og da katolikkene bare er blitt støttet av et fåtall protestantiske geistlige, må de helt bygge på egen kraft i kampen mot denne lov.

«Sjalesorgservice pr. telefon.»

På initiativ av den kjente predikant, pater Leppich S.J., har jesuittene i Nürnberg opprettet en form for «sjalesorgservice pr. telefon». Enhver kan uten å oppgi navn eller stilling ringe opp og få råd og veiledning i sjalesorgsanzliggender.

Jesuittpateren Muckermann og Hitler.

Dr. Robert Braun har i en artikkel i det svenske blad «Arbetarliberalen» skrevet en artikkel om jesuittpateren Friedrich Muckermann, som kan sies å ha startet den tyske motstandsbevegelse mot «der Führer». Pateren flyktet til Nederland kort etter at Hitler overtok makten. Pateren grunnla der et ukeblad «Der deutsche Weg» som fikk en

utrolig utbredelse. Pateren søkte her å vise førerens sanne ansikt og vise sine landsmenn hvor det ville føre hen om de fulgte Hitler: «Det kommer alltid til å være en skamplott på Tysklands åndshistorie at så mange dannede mennesker i vår høysiviliserte tid har kunnet løpe etter et slikt tomt narrebilde. Hvor lenge skal denne demonen kaste blå i øynene på en dåret meneskelighet med sin løgner», skrev pater Muckermann mens Hitlerregimet sto på toppen av sin makt. Jesuittpateren som døde kort etter krigen, arbeidet på lang sikt på en forening av Russland og Vest-Europa.

Nytt i Mindszenty-saken.

Etter hva det ungarske informasjonsministerium melder kan man vente at den ungarske statspresident Alexander Ronay med det aller første vil avgi en erklæring om Mindszenty-saken. I katolske kretser ventet man at kardinalen vil få en slags benådning og at straffen på livsvarig fengsel vil bli omgjort til forvisning på livstid. Man antar at kardinalen vil bli pålagt å ta opphold på et sted som regjeringen foreskriver ham.

Det hevdes videre at kardinalens sunnhetstilstand skal ha forverret seg i den senere tid. Hans gamle mor som nylig fikk lov til å besøke sønnen, uttalte således at kardinalen denne gang «så meget dårlig ut».

De måtte flykte fordi de trodde på Kristus.

En familie med fire barn måtte nylig flykte fra Øst-Berlin til den vestlige verden for å hindre at en 12 års datter med makt ble overført til et kommunistisk ungdomshjem. Tolv-

ARENDALE		
Grunnl. 1886 THS. LØVOLD Tlf. 1173, 1495 Maling - Tau - Duk - Koster og børster - Skibsrekvisita - Malerverer Engros og en detalj		ER DERES KONTINGENT FORFALLEN?
<i>Joachim Larsen</i> Manufaktur og Utstysforretning Tlf. 1081 - Etabl. 1872		
Adel Ellefsen Aut. Installasjonsforretning Tlf. 1756 - Arendal - Tlf. 1756		BO-KREDIT AGDER A/S
ARGUS MARGARINFABRIKK Arendal - Tlf. 2010 MORS MARGARIN - utmerket til smørbrød og all slags matlagning.	SHELL — ARENDAL Tlf. kontor 2013 Anleggstlf. 1848	
ARENDALE MEIERI	H. C. HANSEN & SØNN Arendal Brød og kaker	BYGGMESTER HANS NILSEN Nettet 362 Arendal
ARENDALE FARVEHANDEL Tlf. 1460 - 1680 Engros - En detalj	ALEX ANDERSEN Alt i kjøtt og pølsevarer Tlf. 1308	HJELM EMANUELSEN A/S Møbelforretning Langbryggen Arendal
M. A. STIANSEN Herreekvipering - Guttekonfeksjon	VIOLA - BLOMSTER Medlem av N.B.T. Arendal Tlf. 1541	VI har levert benkene til St. Franciskus kirke og kapell i Arendal VICTOR ANDERSEN & SØNNER Møbelfabrikk

åringens forbrytelse besto i at hun på skolen hadde protestert mot sine kommunistiske læreres påstand om at Kristi lære var en kapitalistisk oppfinnelse for å undertrykke arbeiderklassen. Overførelsen av datteren til et kommunistisk ungdomshjem ble begrunnet med at foreldrene ikke var i stand til å oppdra sine barn til «ekte patrioter og fredsvener».

Natten før barnet skulle fratas foreldrene, flyktet hele familien til Vest-Berlin.

Spionerte ikke godt nok — måtte søke redning i flukt.

En funksjonær i den s.k. Kristelige Demokratiske Union i Øst-sonen har reddet seg ved flukt over til Vest-Tyskland. Han hadde fått i oppdrag av kommuniststyret i Øst-Tyskland å spionere på katolikken under katolikk-dagen i Fulda. Da man fant at hans rapport ikke var tilfredsstillende nok og mannen forsto at han var kommet i faresonen, fant han det fornuftigst å fordufte.

VIETNAM.

Misjonær falt på sin post.

Kort før kampene i Viet Nam ble endelig avblåst, ble en

katolsk misjonær, pater Amadee Benoit, drept av opprørstroppene, mens han var i ferd med å gi en døende soldat kommunion.

ØSTERRIKE.

Den andre internasjonale kongress for kirkemusikk.

Den andre internasjonale kongress for kirkemusikk ble holdt i Wien i tiden fra den 6.—10. oktober. Tyve nasjoner hadde sendt delegerte til kongressen. Kardinal Innitzer åpnet kongressen som ble holdt til minne om Pave Pius X og hans store reformarbeide på kirkemusikkens område. Pave Pius XII hadde sendt et budskap til kongressen, der han understreket betydningen av at det ble tatt tilbørlig hensyn til den tradisjonelle kirkemusikk, men at man også holdt ørene åpne for nye idéer. «Målet må være forståelse mellom gammel og nytt slik at veien blir jevnet for en kirkemusikk som behager Gud og som gjør det lett for de troende å sende sine bønner til Den allmechtige på musikkens vinger.»

Blant talerne på kongressen var mgr. Higinj, Rom; professor Jacques Chailly, Paris; pater Jungmann, S.J., Innsbruck; professor Heinrich Lemacher, Köln; dr. J. B. Hilber, Luzern; professor J. Lennards, Roermond; professor Overrath, Köln, og professor Egon Wellesz, Oxford.

Som norske representanter møtte dominikanerpater T. Norheim og organist Rolf Østbye.

OSLO		
RØNTGEN og elektromedisinske apparater	ERLING MOE <i>god-fisk</i>	 A.s Rafens Efterfølgere Grensen 19, Oslo Glass, stentøy, porselen og kjøkkenutstyr for sykehus og andre anstalthusholdninger
	KONTORMASKINER ALF G. JOHNSEN A/S Kirkegt. 15 - Oslo	
HAMAR		
BRØDR. <i>Westgaard</i> TLF. 23945 HAMAR Inneh.: Fr. Westgaard	Kjøp hos våre annonsører	NORMANN Fotograferer over hele landet
CHR. PLATOU MURSTAD Hamar Tlf. 21 015	J. H. STRANDE Kjøttforretning Hamar Tlf. 23 169	O. FUGLSETH HANDELSGARTNERI OG BLOMSTERFORRETNING Hamar — Tlf. 23 079 - 23 370
BERGEN		
BIRGER MICHELSEN MALERMESTER FOSSWINKELSGATE 20 Maler prestegården i Bergen Tlf. 12 443 — 97 269	ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14110 Telegramadresse: «Kjell»	
Manufakturvarer sengeutstyr SVERRE W. MONSEN BERGEN	Sølv for alle anledninger <i>Theodor Olsens Efff.</i> JUVELER SMÅSTRANDCT 4 Bergen	

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

VI LEVERER:

Frigidaire
H.F.G. VAREMERKE

KJØLESKAP OG KJØLEANLEGG

Innhent tilbud

LEHMKUHL

N VOLLGATE 3, OSLO

FRUKTLAGERET

ved den Katolske kirke
Thor Olsensgt. 2 - Tlf. 42 00 68

Frukt - Grønnsaker - Hermetikk - Tørrede frukter
Sjokolade og Konfekt

DET LAKKER NU

til årets slutt, og da det er flere som enda ikke har ordnet med sin kontingent for inneværende år, kommer herved en vennlig påminnelse, om snarest mulig å la høre fra seg.

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi
den tidligere
adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD

Gladsvei 23, Grefsen

Tlf. 37 57 68

OLE KRISTIANSEN

Snekkermester

Heimdalsgt. 34 - Oslo.

Tlf. 68 13 58 - Etablert 1894

Spesialitet:

Møbler og innredningsarbeider

WISBECH
ARTISERLØSKAP

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Kjøp
Skotøi

A-S SKOTØIMAGASINET

SOLID

GRENSEN 5/7

SØREN HANSSEN

Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

ODDVAR J. LODENG
MURMESTER & ENTREPRENØR

JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90